

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Міжнародні соціальні стандарти

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий) рівень

(назва рівня вищої освіти)

кафедра цивільно-правових дисциплін і трудового права імені професора О.І.
Процевського

(назва кафедри)

Харків – 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна / вечірня форма навчання	заочна форма навчання
Мова викладання Українська		2019-2023	2019-2023
Кількість кредитів –5	Галузь знань <u>08 Право</u> (шифр і назва)	Вид дисципліни (обов'язкова / вибіркова)	
	<u>081 Право</u> ~~Спеціальність~~		
Модулів –3	Освітня програма 081 Право <hr/> (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів –3		2021-2022	
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
		5-6	5-6
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –2 самостійної роботи здобувача –8	Рівень вищої освіти: <u>третій (освітньо-науковий) рівень</u>	Лекції	
		16 год.	8
		Практичні, семінарські	
		34 год	12
		Лабораторні	
		год	
		Самостійна робота	
		100 год	130
		Індивідуальні завдання:	
0 год.			
Вид контролю:			
залік		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни *«Міжнародні соціальні стандарти»* є: поглиблення теоретичних знань та формування у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» предметних компетентностей, системи знань, вмінь та навичок в сфері правничих досліджень щодо міжнародних стандартів й формування практичних навичок застосування отриманих знань для проведення власних наукових досліджень.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

1. поглибити знання щодо міжнародних соціальних стандартів;
2. розширити погляди на коло проблем науки трудового права, квінтесенцією якої є формування соціальних стандартів;
3. сформувати та розвинути у здобувачів уміння провадити наукові дослідження щодо міжнародних соціальних стандартів; розвинути та поглибити навички самостійної роботи, що уможливить безперервно поглиблювати, поповнювати й оновлювати знання щодо міжнародних соціальних стандартів і, як наслідок, здійснювати наукові дослідження;
4. сприяти формуванню правничого світогляду, правосвідомості, правової культури та правничого мислення;
5. сформувати уміння на навички вивчення змісту міжнародних соціальних стандартів, аналізу змісту міжнародних соціальних стандартів, проведення їх критичного аналізу, узагальнення їх та творчого використання як підґрунтя для своїх досліджень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньої програми формуються програмні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати комплексні наукові проблеми у галузі права, формувати концептуальні та методологічні знання у сфері юридичної науки, впроваджувати і примножувати загальнолюдські правові цінності, навчати правовим доктринам та принципам, на яких базується право, його тлумачення та особливості застосування.

ЗК 1. Здатність до оригінального, незалежного, самостійного та критичного мислення.

ЗК 3. Здатність визначати світоглядні, методологічні та соціокультурні основи наукових досліджень.

ЗК 5. Здатність використовувати академічну українську та іноземну мови у дослідницькій та педагогічній викладацькій діяльності.

ЗК 7. Здатність дотримуватись академічної етики та академічної доброчесності.

ФК 4. Здатність оцінювати та аналізувати правові явища та правовідносини на дослідницькому рівні.

ФК 5. Здатність виявляти проблеми правового регулювання суспільних відносин та пропонувати шляхи їх вирішення.

ФК 6. Здатність визначати та оцінювати стан гармонізації законодавства Європейського Союзу та України на дослідницькому рівні.

ФК 7. Здатність розуміти та впроваджувати у дослідницьку та педагогічну діяльність принцип заборони дискримінації та забезпечення юридичної рівності.

ФК 8. Здатність виявляти та критично оцінювати наукові та законодавчі колізії, що не відповідають реаліям правової дійсності.

3. Передумови вивчення дисципліни

Світоглядні, методологічні та соціокультурні основи наукових досліджень. Філософія. Академічно і професійно-орієнтоване спілкування. Проблеми соціального регулювання суспільних відносин. Проблеми гармонізації законодавства ЄС та України. Заборона дискримінації та забезпечення юридичної рівності

4. Результати навчання за дисципліною

У результаті опанування змісту навчальної дисципліни здобувачі мають досягнути таких програмних результатів навчання:

ПРН 2. Знати нормативно-правові акти та юридичну практику за напрямом наукового дослідження.

ПРН 5. Вміти визначити об'єкт і предмет досліджень, використовуючи гносеологічні та інші методологічні підходи до розв'язання наукових проблем у галузі права.

ПРН 6. Вміти планувати та реалізувати на практиці оригінальне самостійне дослідження, яке має наукову новизну, теоретичну і практичну цінність.

ПРН 7. Використовувати сучасні наукові, нормативно-правові та інші інформаційні джерела для оцінки стану вивченості об'єкта досліджень і актуальності наукової проблеми.

ПРН 8. Визначати відповідність та взаємозв'язок національного законодавства й вітчизняної науки до правових стандартів і академічної доктрини Європейського Союзу.

ПРН 10. Володіти навичками усної і письмової презентації результатів власних досліджень українською та іноземною мовами.

ПРН 11. Здійснювати вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, здобувачами, науковою спільнотою, суспільством в цілому.

ПРН 12. Визначати свої права і обов'язки як громадянина України, члена громадянського суспільства та наукового співтовариства.

ПРН 13. Діяти в академічному середовищі, дотримуючись принципів професійної етики та академічної доброчесності.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні положення щодо міжнародних соціальних стандартів

Тема 1.1. Передумови виникнення міжнародно-правового регулювання праці та міжнародних соціальних стандартів.

Основні етапи історичної еволюції правового регулювання праці. Підготовка до формування міжнародних соціальних стандартів.

Тема 1.2. Визначення міжнародних соціальних стандартів

Поняття міжнародних соціальних стандартів. Значення міжнародних соціальних стандартів. Статут ООН як фундамент міжнародних соціальних стандартів. Особливості застосування міжнародних соціальних стандартів у діяльності окремих держав.

Модуль 2. Зміст міжнародних соціальних стандартів індивідуальних прав людини та юридичні дослідження у цій сфері

Тема 2.1 Зміст міжнародних соціальних стандартів індивідуальних прав людини

Зміст міжнародних стандартів права на працю, зміст міжнародних стандартів заборони примусової праці, зміст міжнародних стандартів права на відпочинок, зміст міжнародних стандартів права на оплату праці, зміст міжнародних стандартів права на справедливі та сприятливі умови праці.

Тема 2.2 Юридичні дослідження міжнародних соціальних стандартів індивідуальних прав людини

Юридичні дослідження міжнародних стандартів права на працю. Юридичні дослідження міжнародних стандартів заборони примусової праці. Юридичні дослідження міжнародних стандартів права на відпочинок. Юридичні дослідження міжнародних стандартів права на оплату праці. Юридичні дослідження міжнародних стандартів права на справедливі та сприятливі умови праці.

Модуль 3. Зміст міжнародних соціальних стандартів колективних прав людини та юридичні дослідження у цій сфері

Тема 3.1 Зміст міжнародних соціальних стандартів колективних прав людини

Зміст міжнародних стандартів права на колективні переговори. Зміст міжнародних стандартів права на організацію.

Тема 3.2. Юридичні дослідження міжнародних соціальних стандартів колективних прав людини

Юридичні дослідження міжнародних стандартів права на колективні переговори. Юридичні дослідження міжнародних стандартів права на організацію.

6. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1						Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Загальні положення щодо міжнародних соціальних стандартів						Змістовий модуль 1. Загальні положення щодо міжнародних соціальних стандартів						
Тема 1.1 Передумови виникнення міжнародно-правового регулювання праці та міжнародних соціальних стандартів	18	2	6			10	23	1	2			20
Тема 1.2 Визначення міжнародних соціальних стандартів	16	2	4			10	23	1	2			20
Разом за змістовим модулем 1	34	4	10			20	46	2	4			40
Змістовий модуль 2. Зміст міжнародних соціальних стандартів індивідуальних прав людини та юридичні дослідження у цій сфері						Змістовий модуль 2. Зміст міжнародних соціальних стандартів індивідуальних прав людини та юридичні дослідження у цій сфері						
Тема 2.1 Зміст міжнародних соціальних стандартів індивідуальних прав людини	29	3	6			20	23	1	2			20
Тема 2.2 Юридичні дослідження міжнародних соціальних стандартів індивідуальних прав людини	29	3	6			20	24	2	2			20
Разом за змістовим модулем 2	58	6	12			40	47	3	4			40
Змістовий модуль 3. Зміст міжнародних соціальних стандартів колективних прав людини та юридичні дослідження у цій сфері						Змістовий модуль 3. Зміст міжнародних соціальних стандартів колективних прав людини та юридичні дослідження у цій сфері						
Тема 3.1 Зміст міжнарод	29	3	6			20	23	1	2			20

них соціальних стандартів колективних прав людини												
Тема 3.2 Юридичні дослідження міжнародних соціальних стандартів колективних прав людини	29	3	6			20	24	2	2			20
Разом за змістовим модулем 3	58	6	12			40	47	3	4			40

7. Теми лабораторних занять

<i>№ п/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Години</i>	<i>Кількість балів</i>
1.			
2.			
3.			
	<i>Разом</i>		<i>Максимальна кількість балів –</i>

8. Самостійна робота

<i>№ п/п</i>	<i>Опис завдання</i>	<i>Час для виконання (год.)</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
1.	Написання есе за темою на вибір: 1. «Цивілізаційне значення трудового права» 2. Історична парадигма регулювання праці 3. Міжнародні організації та їх роль у виробленні міжнародних соціальних стандартів	20	Вивчення методики та методології написання есе. Обрання актуальної теми есе. Повнота розкриття досліджуваної теми в есе.
2.	Написання доповіді за темою на вибір: 1. Основні етапи історичної еволюції правового регулювання праці. 2. Передумови формування міжнародних соціальних стандартів.	20	Вивчення методики та методології написання тез доповідей. Обрання актуальної теми тез доповідей. Повнота розкриття досліджуваної теми у тезах доповіді.

			Публікації тез доповідей.
3.	Написання доповіді за своєю запропонованою темою в межах тематики модуля 2	30	Вивчення методики та методології написання тез доповідей. Обрання актуальної теми тез доповідей. Повнота розкриття досліджуваної теми у тезах доповіді. Публікації тез доповідей.
4.	Написання доповіді за своєю запропонованою темою в межах тематики модуля 3	30	Вивчення методики та методології написання тез доповідей. Обрання актуальної теми тез доповідей. Повнота розкриття досліджуваної теми у тезах доповіді. Публікації тез доповідей.
	<i>Разом</i>	100	<i>Максимальна кількість балів –25</i>

9. Контроль навчальних досягнень

9.1 Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів

	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль2		Модуль3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій							
Відвідування семінарських занять							
Відвідування практичних занять							
Робота на семінарському занятті							
Робота на практичному занятті	18	1	10	1	17	1	18
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)							
Виконання завдань для самостійної роботи	10	1	5	1	10	1	10
Виконання модульної роботи	10	1	10	1	10	1	10
Виконання ІНДЗ							
Р а з о м							
Максимальна кількість балів							100

9.2 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Тривалість проведення: 20 хвилин у межах практичного заняття у формі усної співбесіди з тематики модуля. Максимальна кількість балів: 10 балів

–

9.3 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Залік Максимальна кількість балів: 100 балів.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

9.4 Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Поняття “соціальні права людини”, історія їх розвитку
2. Основні етапи історичної еволюції правового регулювання праці.
3. Підготовка до формування міжнародних соціальних стандартів
4. Поняття міжнародних соціальних стандартів.
5. Значення міжнародних соціальних стандартів.

6. Статут ООН як фундамент міжнародних соціальних стандартів. О
7. Особливості застосування міжнародних соціальних стандартів у діяльності окремих держав.
8. Зміст міжнародних стандартів права на працю
9. Зміст міжнародних стандартів заборони примусової праці.
10. Зміст міжнародних стандартів права на відпочинок.
11. Зміст міжнародних стандартів права на оплату праці.
12. Зміст міжнародних стандартів права на справедливі та сприятливі умови праці.
13. Юридичні дослідження міжнародних стандартів права на працю.
14. Юридичні дослідження міжнародних стандартів заборони примусової праці.
15. Юридичні дослідження міжнародних стандартів права на відпочинок.
16. Юридичні дослідження міжнародних стандартів права на оплату праці.
17. Юридичні дослідження міжнародних стандартів права на справедливі та сприятливі умови праці.
18. Зміст міжнародних стандартів права на колективні переговори.
19. Зміст міжнародних стандартів права на організацію.
20. Юридичні дослідження міжнародних стандартів права на колективні переговори.
21. Юридичні дослідження міжнародних стандартів права на організацію.

9.5 Шкала відповідності оцінок

Шкала оцінювання здобувачів за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	74 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 73 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень балів знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

10. Методичне забезпечення

Навчальна програма, робоча програма «Міжнародні соціальні стандарти», силабус курсу «Міжнародні соціальні стандарти»

11. Рекомендовані джерела

Базова

1. Клименко А.Л. Стандарти і гарантії соціального забезпечення: міжнародноправовий і вітчизняний контекст : монографія. Харків: Юрайт, 2019. 176 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/6575/Miznarodno%20pravovi%20stansarti_Klymenko%20A_2019.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
2. Коваленко О.О. Свобода волі працівника і роботодавця та її вплив на укладання, зміну та припинення трудового договору: монографія. Х.: ХНАДУ, 2015. 348 с.
3. Наливайко Л.Р. Степаненко К.В. Міжнародно-правові стандарти прав людини: навч. посібник / Л. Р. Наливайко, К. В. Степаненко. Дніпро: ДДУВС, 2019. 184 с. URL: http://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/3716/1/%D0%9C%D0%9F%D0%A1%D0%9F%D0%9B_%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87.%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_05.06.19.pdf
4. О.І. Процевський. Вибрані твори/ упоряд.: В.О. Процевський, Р.І. Шабанов, О.О. Коваленко. Х.: ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2018. 260 с.
5. Шабанов Р.І. Концептуальні засади соціального захисту від безробіття/ Р.І. Шабанов: Монографія, Х.:ХНАДУ, 2015. 360 с.

Допоміжна

6. Hilary Charlesworth. The Women Question in International Law. *Asian Journal of International Law*, 2011, 1, pp. 33-38.
7. Kovalenko E., Galia I. Chanysheva, Roman I. Shabanov Environmental Problem of Dirt Accumulation in Ukraine and its Impact on Labor Relations in the Sphere of Protection of Labor. *Ekoloji*, 2019, Issue 107, Pages: 6001-6005, Article No: e107588.
8. Kovalenko O., Basiuk L., Shabanov R., Shulga I., Dobroskok I. , Peretyaga L. [The Main Aspects of Ukrainian Teaching Staff Mobility As Integration Process In The Global Labor Market](#) *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensională*. 2019/ 11. Issue 2. 282-295.
9. Moskalenko O., Novikov D. The Level of Scope and Content of Teaching Gender-related Issues at Training Lawyers in Ukrainian. *Journal of Advanced Research in Dynamical and Control Systems*. Vol. 12. 07-Special Issue. P. 390-396
10. Olena Y. Kostiuhenko, Olha V. Hots-Yakovlieva, Julia O. Sayenko. Gender inequality in healthcare in terms of employment and remuneration: legal means of overcoming the problem. *Wiadomości Lekarskie*. 2020. Vol. LXXIII, Is. 12. Part. 2. P. 2780-2784.
11. Rosemary Hunter, ed. *Rethinking Equality Projects in Law: Feminist Challenges*. Onati International Series in Law & Society. Hart Publishing, Oxford, 2008. 204 p.
12. Декларация относительно целей и задач Международной Организации Труда. Міжнародна організація праці: Декларация, Міжнародний документ від 10.05.1944. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_328
13. Європейська соціальна хартія (переглянута). Рада Європи: Хартія, Міжнародний документ від 03.05.1996р. № ETS N 163. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_062.
14. Жернаков В. Поняття примусової праці за законодавством України. *Право України*. 1997. №10. С.35-39. С. 43.
15. Загальна декларація прав людини. ООН: Міжнародний документ від 10.12.1948 р. URL http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
16. Іоннікова І. А. Міжнародні стандарти праці у сфері звільнень з ініціативи роботодавця Актуальні проблеми політики. О., 2002. Вип. 13/14. С. 685–689.
17. Коваленко О.О. Міжнародні та європейські стандарти права на працю: правові проблеми державного визнання та дотримання в Україні. Організаційно-правові аспекти публічного управління в Україні. Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м.Полтава, 23 квітня 2019 р.) Полтава: ПолтНТУ, 2019. С.231-233.
18. Коваленко О.О. Щодо імплементації міжнародних та європейських стандартів права на працю до права України. *Тенденції розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення: тези доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції (Київ. 20 квітня 2018 р.) / за ред. д.ю.н., проф. М. І. Іншина, к.ю.н. І. С. Сахарук. Київ, 2018. 200 с. С.82-85.*
19. Коваленко О.О., Шабанов Р.І. Дискримінація чи єдність та диференціація правового регулювання трудових відносин: що нівелюється МОЗ на шляху досягнення тендерної рівності в Україні Підприємництво, господарство і право. 2018. № 8. С. 128-135.

20. Кодекс законів про працю України. Верховна Рада УРСР: Кодекс України; Закон від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08/page>.
21. Конвенція про дискримінацію в галузі праці та занять. Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ від 25.06.1958 № 111. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_161.
22. Конвенція про захист прав людини та основних свобод. Рада Європи: Конвенція, Міжнародний документ від 04.11.1950р. *Юридичний вісник України*. 2005. №48.
23. Конвенція про основні цілі та норми соціальної політики: Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ від 22.06.1962 № 117. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_016.
24. Конвенція про примусову чи обов'язкову працю: Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ від 28.06.1930 № 29. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_136.
25. Конвенція про припинення трудових відносин з ініціативи роботодавця. Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ від 22.06.1982 № 158. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/993_005.
26. Конвенція про рівне ставлення й рівні можливості для трудящих чоловіків і жінок: трудящі із сімейними обов'язками: Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ від 23.06.1981 № 156. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/993_010.
27. Конвенція про скасування примусової праці: Міжнародна організація праці; Конвенція, Міжнародний документ від 25.06.1957 № 105. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/993_013.
28. Конституція України. Верховна Рада України: Конституція; Закон від 28.06.1996 р. №254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
29. Костюк В. Міжнародні акти як джерело трудового права. *Право України*. 1999. №11.
30. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права. ООН : Міжнародний документ від 16.12.1966 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_042.
31. Міцай М. Міжнародні соціальні стандарти у системі джерел пенсійного права України. *Публічне право*. 2018. №2 (30). URL: <https://www.publichne-pravo.com.ua/files/30/32.pdf>.
32. Новіков Д.О. Мобінг поза законом: як протидіяти насильству на роботі. *Журнал «Спільне»*. URL: <https://commons.com.ua/uk/mobing-pozu-zakonomyak-protidiyati-nasilstvu-na-roboti/>
33. Новіков Д.О., Лук'янчиков О.М. Правові аспекти протидії насильству на роботі (мобінгу). *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 2. С. 94-97.
34. Опішняк С.О. Міжнародні соціальні стандарти: порівняльно-правовий аналіз. *Право і суспільство*. 2020. №2. с. 58-63. URL: http://pravoisusilstvo.org.ua/archive/2020/2_2020/part_2/11.pdf.
35. Правова доктрина України: в 5 т. Т. 3 Доктрина приватного права України / за заг. ред. Н.С. Кузнецової. Х. : Право 760 с.
36. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини. Верховна Рада України : Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.
37. Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності /Президент України; Указ від 10.06.1997 № 503/97. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/503/97>.
38. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності. Верховна Рада України: Закон від 15.09.1999 № 1045-XIV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1045-14>.
39. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої). Верховна Рада України: Закон України від 14 вересня 2006 р. № 137 – V: URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/137-16>.
40. Про соціальний діалог в Україні. Верховна Рада України; Закон від 23.12.2010 № 2862-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2862-17>.
41. Статут Організації Об'єднаних Націй: Міжнародний документ від 26.06.1945 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010.
42. Ярошенко О.М. Теоретичні та практичні проблеми джерел трудового права України: монографія. Х.: Вид. СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2006. 456 с.

6. Додаткові ресурси

1. URL: <https://drive.google.com/file/d/1SrDXpJYIpmUwIB2-46Hn85VdSZIP2T5/view>

2. URL: <https://drive.google.com/file/d/1eLxLYLGptgnRwisOU7kSya3R33oIfBpy/view>
3. URL: https://drive.google.com/file/d/1QTgGWRUa1fyFNVW5R_1NT0yvQIKVvnNZ/view
4. URL: <https://drive.google.com/file/d/1TTTm4Rx77YEaJwRq7UNkqbxqkLqBLlrw/view>
5. URL: <https://drive.google.com/file/d/1hG7TspjdGQNVtX45hwMDGsWTROWgW8ne/view>
6. URL: <https://drive.google.com/file/d/1PsTtXXtSHas66YEkY2-MehMQkHeSaBDN/view>
7. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2013/Pr_0022.pdf.